

Lieber Gyuri

LAUL 19-732/1

Von Dir haben wir keine Briefe erhalten und uns sehr gefreut.
Wir haben in Italien die gleiche Kettenreaktion erlebt wie in Wien. Schon im Mailand fanden wir den Kontakt zu einem Okonomen und seither reist die Kette wolt mehr ab, ja sie fñhlt sogar von einer Stadt zu die andere, im Malans bekommen wir die Verbindung zu einem Okonomen in Turin, und viele im Rom. Die Gefahr ist nicht das zu wenig sondern das zu viel, denn es bleibt uns wieder den interessanteren Gesprñchen zu wenig Zeit etwas zu sehen. (Auch bleibt uns zuwenig Zeit zum Briefschreiben, auch jetzt schreibe ich im Eile) Sie Bruder reden Sie mitbringen. Morgen fahren wir für drei Tage und dem Süden bis nach Taranto sehen wir auch eine Einladung haben, vielleicht werden das ruhigere Tage sein mit mehr Zeit ausfüllt werden zu schreiben.
Gusse an Agis, die Karte hab
in erhalten.

Fuchs.

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

Kedves Gxyuri,

Taranto, 1964, V.23.

Ide úgy jutottunk, hogy Bécsben - azoktól a kommunistáktól, akikkel Lu összehozott, hallottuk, hogy Olaszországban van Hilde Angelini, (lánynevé: Kotny) - Lajcsó ismeri Brodàékon keresztül és majd elmondja Neked, hogy ki -. Szóval ez egy elragadó bécsi nő, akiknek itt van férjénél egy ~~szkz~~ olasz orvosnál, aki maga is déli születésű. Irtunk neki Milànoból, hivatkozva a bécsi barátokra és így, mire Romàba értünk, már Casesnál vart a válaszlevél, hogy látogassuk meg őket itt, Tarantoban. Így történt, hogy a dél megismerését nem Nàpolyban, hanem Bariban kezdtük meg, ahol a tegnapi napot töltöttük és tegnap este érkezünk Tarantoba. Még alig láttunk valamit, de máris annyi élményünk van, hogy bele sem fér egy levélbe. ~~Hu~~ Hilde maga elragadó és amiket mesél az itteni partmunkáról és gazdasági, ~~praxixszkxi~~ valamint szociális problémákról és bérharcokról, valóban egészen új számunkra. Tegnap, véletlenség folytán Bariban összebarátkoztunk egy olasz szakmunkással, akivel 2 órát beszélgettünk, már attól is sokat megtudtunk, de így, ahogy Hilde meséli, egy egész új világ nyílik meg előttünk. Hilde csupa temperamentum és lelkesedés, humor és érdeklődés; így első percben jó barátjának érzi őt az ember. De maga a ~~vare~~ város és az emberek is elragadóak. Milànóban és Romàban mindenki csodálkozott, mikor mondtuk, hogy Tarantoba megyünk. Miért épen oda, kérdezték, hiszen ott nincs semmi, csak egy nagy, új acélmű. De számunkra eddig ez a vidék nyújtotta a legtöbb érdekes élményt. Ahová csak belép az ember, mindenütt politikáról vitatkoznak. Oriàsi és gyors a fejlődés itt délen és ettől is olyan eleven minden. Egymás mellett a modern technika és a teljesen elmaradott régi város és ugyan ez az ellentét magukban az emberekben is. Sokat fogunk az itteni benyomásokról beszélni. Itt látni, hogy az ~~szkz~~ olasz párt valóban jól dolgozik. Valamit már láttunk ebből Romàban is, ahogy a közigazdászokkal beszélgettünk, akik maguk nem voltak párttagok, de mindent a politikai oldalról ítélték meg. Romàban a párt székházában is voltunk, ahol volt egy másfél órás beszélgetésünk egy elgtárssal; aki a tömegszervezetek felelőse. Nagyon lelkesedett Ferko diagramjaiért. Ki akarja adni a könyvet, de addig is sokszorosítani a diagramokat. Az az ember is olyan valódi volt, csupa ész, de nem intellektuál módon, hanem úgy, mint egy politikai gyakorlatban felnőtt munkás, aki nem vesztette el a józan eszét, hanem hozzátanulta azt, amire a szervező munkához szüksége van. Olyan világosan válaszolt nekünk, hogy hogyan oldoznak meg a feladatok itt a párt, a ~~szkz~~ szakszervezet és a többi szervek, valamint az ökonómusok között és ~~kkk~~ milyen különbözőek a szempontjaik nekik és az ökonómusoknak, hogy többet értettünk meg ebből a beszélgetésből, mint mindabból, amit az ökonómusok nekünk elmeséltek. A véletlen úgy hozta, hogy valóban egészen szélsőségesen különböző emberekkel kerültünk eddig össze és ebből az egészből csak összeáll valami kép az egész itteni szituációról. A legnagyobb meglepetés szá-

munkra mégis csak az, amit itt délen tapasztaltunk. Azt hiszem, Cases-nak is jót tenne, ha kicsit ide lejőne, talán veszítené pesszimizmusából és jobban megértené a Te optimizmusodat is. A legnehezebb nekünk épen Cases-szel, aki végtelenül kedves és rendes velünk, de akinek alapvető dolgokban más nézetei vannak, ami Pesten nem jött ki olyan élesen mint itt. Solmi még problematikusabb, de őt nem is próbáltuk meggyőzni, mert annyira elfogult. A vita mindig a Te vickeidből indul ki. Nem értik az egész koegzisztencia-koncepciók, vagy talán türelmetlenségükben nem akarják megérteni. Mi viszont kezdjük kicsit megérteni az ő türelmetlenségüket; havalaki Milánóban, vagy Torinóban él, de kicsit még Romában is, akkor érthetően türelmetlenné válik és sürgősen szeretne változtatni a jelenlegi rendszeren.

De mindezeket a dolgokat levélben nehéz érzékeltetni. Ha mód volna rá, megszivesebben a hátralevő egész időt Olaszországban töltenénk, mert minden nap valami újat, érdekeset hoz, az emberek egymásnak adnak át. Romában ilyen szempontból ugyanaz történt, mint Bécsben. Valószínű, hogy Benzeleréknél a kapcsolat az emberekkel nem lesz ilyen könnyű és közvetlen mint itt. A programunkon azonban már nem lehet változtatni. Így 28-án Romából visszamegyünk egy éjszakára Milánóba és onnan másnap Schweizba 3 napra, majd tovább Németországba. Szóval, fájó szívvel fogjuk itt hagyni ezt az országot, de érdekes módon, nem a természeti és művészi szépségek miatt, hanem az emberek miatt, akikkel itt olyan jól összebarátkoztunk.

Romában talán megegyészer együtt leszünk Carocciékkal, ha most visszautazunk hétfőn este, de ez még nem biztos. Mindenesetre, ha ~~xxxxxxx~~ Ferko valóban rászánja magát, hogy szeptemberben résztvesz a Palermóban azon a közgazdász kongresszuson, most már elég kapcsolata van az itteni közgazdászokhoz. Sőt, Romában megismerkedtünk valakivel, aki a palermoi közgazdasági egyetemen professzor és valamikor 1924-ben ~~xxx~~ ment el Miskolcra Olaszországba, szóval magyarul is tud. Így Palermóban is van már támpont. A nyelv fontos kérdés itt, ~~xx~~ mert németül ~~xxxk~~ senki nem tud. A közgazdászokkal angolul, vagy franciául kell beszélni. Így a világrépet mindig nekem kell előadni. A kérdéseket és hozzászólásokat Ferko jól megérti angolul és részben franciául is, így ~~axtá~~ aztán közös erővel válaszolunk.

Cases ~~xgxxxkx~~ 2-3 napja kapta meg azt a leveledet, amelyen ápr. 11-én irtál, amiben a kiegészítő mondat is csatolva volt a cikk olasz fordításához. (A mondat a ~~pxk~~ Picasso kép-hasonlattal) Ez tehát majdnem másfél hónapig jött, ez a levél. Lehet, hogy a mondat beszúrás így már lekéssett. De ezt majd Cases legírja. Abban a levélben irtál neki néhány elvi kérdésről is, ahol ismét nézetkülönbségek vannak. Sajnálom hogy ő Pesten nem vetette fel élesen ezeket a problémákat a Veled való beszélgetésekben.

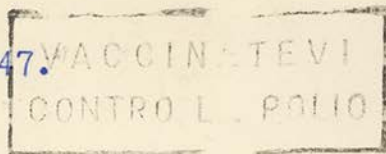
Majd mindezekről széhhelyesen bőven referálunk. Addigi is csokoljuk & Agiékat, üdvözöljük Pirit és Neked jó munkát, egészséget és nyaralást kívánunk. Remélem, tényleg megvalosul a nyaralási program Agiékkal.

Sok szeretettel üdvözöl

Mars Ferko

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

F. Jànossy
c/o Angelini
Taranto, via Virgilio 47.

Lukács Gyorgy

Budapest, V.

Belgrád rkp.2. V.5.

UNGHERIA

MTA FIL. INT.
Lukács Arch.

2/257-732/2

LA4L 19-732/3

Kedves Gyuri,

Roma, 1964, V. 27.

Légiposta leveled épen még elért bennünket Romában. Nagyon sajnálnánk, ha az Agiékkel tervezett közös nyaralás nem sikerülne, de azt hisszük, hogy a lehetőségek közül valóban Sopron a legjobb megoldás.

Tegnap este végre volt egy nagy, hosszú beszélgetésem Casesszal, úgy látszi, öt csak éjjel lehet megnyilatkozásra sekrenteni. A beszélgetés 3 és reggel 5 között volt és Cases elevenebb, szellelesebb volt, mint ahilyennek eddig bárhol láttam. Maga a beszélgetés persze egy levélben nem reprodukálható, de igen sok érdekes problémát vetett fel, részben Solmi egyéniségéről és tervezett könyvéről, valamint a Solmi körili kör nézeteiről, továbbá Cases saját nézeteiről az itteni aktuális és távlati kérdésekkel kapcsolatban, valamint a Te cikkeidben foglalt álláspontokról. Persze meggyőzni őt nem sikerült, de most legalább kezdem érteni, hogy mit fejez ki ez az álláspont, amely végeredményben nem azonosítható a kinaival, csak épen nem itéli el azok nézeteit jobban mint másokét.

Ma találkoztunk néhány percre Rossanda Rossandával, aki nagyon szeretné, ha Te idejőnnél, vagy ha ez nem megy, legalább írnál a Trin Critica Marxista-ba. Az is felmerült, hogy ő, vagy mások az itteni párt értelmiségi és kulturális osztálya nevében felkeresnének Pesten Téged, hogy bizonyos kérdésekről a véleményedet megkérdezzék, mert nekik ez nagyon fontos volna. Kért, hogy majd levélben írjuk meg, hogy melyik lehetőség realizálható. Kellemes benyomást tett rám, mert szép, fiatal és szimpatikus.

A giéknak eddig csak egy lapot írtunk, de gyakran emlegetjük őket Casesszal együtt is; add át nekik üdvözlötünket. Különösebb lelkiismeretfurdalásunk nincs, hogy nem írtunk nekik többször, hiszen ők is csak egy lapot írtak, holott megígérték, hogy rendszeresen tájékoztatnak Roland és néha András helyzetről is. De nagyon örülünk; hogy Te jobb levéllíró vagy, mint Magáról állítottad; minden levelednek nagyon örülünk. Andrásról és az otthoni dolgokról Ilonka néni (az most ottlako öreg gépíronéni) rendszeresen tájékoztat. Így nem mászom a tetőre.

Holnap reggel fájó szívvel itt hagyjuk Romát, amelyet nagyon legszeretünk. Egy hét múlva már Benseleréknél leszünk.

Sok szeretettel

Mária Ferkes

Lukács Arch.
MTA FIL INT.

Kedves Gyuri,

Neuwied, 1964.VI.3.

Tegnap este érkezünk ide. Bensekerék elragadó kedvességgel fogadtak. Rögtön beleesteünk a nagy beszélgetések sorozatába. Most még csak kapkodva a témák között, de azért már látszik, hogy itt még sok jó esti traces fog kialakulni komoly témákról is. Erre már nagyon ki vagyunk éhezve. Mindenütt gyönyörű és érdekes volt. A közgazdasági beszélgetések is és a különféle emberekkel való megismerkedés, de olyan igazi jóduma végeredményben sehol sem alakult ki és olyan közvetlen hang sem, mint a itt Bensekeréknél rögtön megérkezésünkkor.

Lichtensteinben 3 napot voltunk. Csodálatos hegyek és sziklák között. Kocsin vittek ide-oda a környékre és valóban sok szépét láttunk, ami kicsit a kárpótolt azért, hogy Olaszországot el kellett hagyni, hokott még annyi érdekes és szép látnivaló lett volna.

Valamit láttunk, illetve megértettünk abból is, hogy Schweizban hogyan is működnek a dolgok. Ki, miért dolgozik és hogyan töltik a szabad időt.

VI.4.

Közben Benseker hazajött, így ebédeltünk és elmentünk vele Frankfurtba. Ezért ma folytatom.

Frankfurt szédületesen modern és szerintem szörnyű város, csupa nagy áruház és reklám az egész. Kicsit sétáltunk Ferkóval a Maina partján, ahol még régi részek is vannak, az egész hangulatos. Fantasztikus a kontraszt Olaszország után. Ott ugyanis éjjel egykor is teljes az élet és a hangulat az utcákon. Itt viszont 7-kor egyszerre üres lesz minden, leállnak az autók. Félhétkor zárnak az üzletek: mindegyik egyszerre és pontosan. Utána pedig vége mindennek. Este 1/2 10-kor már nehéz találni egy helyet, ahol még valamit enni lehet. De azért találtunk és Bensekerrel és egy ismerőssel vacsoráztunk, aki ugyancsak a kiadónak dolgozik és egész érdekes dolgokat mesélt az itteni egyetemi képzésről és azzal összefüggő szociális ~~par~~ problémákról.

Ma jött meg V.28-án írt légipostaleveled. A gyógyszerért biztosan meg fogjuk tudni venni. - Pinkust valóban kihagytuk a programból, mert már Rómába megírtad, hogy tárgytalan a dolog.

A Carocci fél ~~par~~ probléma úgy jött létre, hogy ő először nem kapta meg időben a kéziratot, ezért azt Benseker másodszor újra elküldte, igaz, egyidőben küldte a franciáknak is. De azt hiszem, hogy a fordítás olaszra nehezebben volt megoldható. - Solmi maga mondta el nekünk, hogy egyik cikked lefordítását ő nem vállalta el, mert nem értett egyet vele. Lehet, hogy épen ez a cikk volt az. Így ez, vagy hasonló dolog is okozhatott késedelmet. - Ez most nem is lényeges, hiszen Carocci ezt csak mint általános elvet mondta, hogy más esetekben lehetőség szerint ezt vedd figyelembe. Itt inkább az indokok érdekesek, vagyis az ottaniak viszonya a franciákhoz. Erről majd mesélünk, mert bennünket nagyon meglepett a dolog, de megismerkedve az olaszországi helyzettel, ma már kicsit értjük, hogy miből adódik.

Itt Bensekeréknél remekül érezzük magunkat. Jó, hogy ide az utazás második felében jöttünk, amikor már kicsit bele is fáradtunk a sok szaladgálásba és a zsúfolt ~~par~~ programokba. Most már jólesik ez a vidéki kis város és maga az a tény is, hogy lakásban és nem szállodában vagyunk. Igaz, Casesnál is lakásban laktunk, de annak a lakásnak semmi otthon-jellege nem volt. Itt a környezet is egészen más. Most például, mialatt irok, Ferkó segít Brigittének elmosogatni. Benseker még bement egy órára a kiadóba. De az is itt van a szomszédban, gyalog 5 percre, tehát után majd értemegyünk. Holnap Kölnbe utazunk, de megint csak egy fél napra, néhány emberrel ott találkozni. Jövő héten meg egyszer bemegyünk Frankfurtba, aztán szerdán még valami hosszabb autótutat tervez Benseker velünk, ugyancsak azért, hogy emberekkel összehozzon. Valóban úgy van velünk, hogy a legjobb testvér, vagy régi-régi jó barát nem lehetne kedvesebb, közvetlenebb.

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.

Minden egyéb dolgot Benseler majd megír Neked. Ha valóban ma rászúja rászánjmagát, akkor megvárom az ő levelét és azzal együtt adjuk fel ezt. De erre nem lehet számítani, mert annyit már láttunk, hogy Benselernek semmi időérzéke nincs, 10-szer annyit tervez be egy napba, mint amennyi ténylegesen belefér. Így Ferkónak már itt is át kellett venni az időfelelősi funkciót, ahhoz, hogy egyáltalán valami megvalósuljon áttervezett programokból.

Mindenesetre remekül érezzük itt magunkat. Remélem, arra is marad idő, hogy kicsit beleolvassak Benseler könyveibe. Kezdek már teljesen kiéhezve lenni könyvekre és olvasásra. Ugyhogy most már egy telipakolt könyvespolc jobban vonz mint egy újabb város megnézése.

A többi helyet itt Ferkónak hagyom.

Remélem nyaralásból mégiscsak lesz valami. Ha nem, akkor majd szervezek én valamit, amikor hazaérkezünk. Legutóbbi leveledből úgy értettük, hogy Sopronban mész és az nagyon jó is lenne. Ez talán kutbaesett közben? Vagy csak arról van szó, hogy nem sikerült a nyaralást ajk közelben és Agiékkel közösen megoldani? Így persze nehéz tanácsot, vagy ötletet adni a távolból. Még csak azért is, mert itt és mindenütt, ahol eddig voltunk, fülledt, meleg levegő volt, olyan, hogy az ember legszívesebben a hűvös szobában maradna és a nyaralást öszre halasztaná. De lehet, hogy otthon még tavaszi az idő és akkor el kell utazni, mielőtt a nyári kánikula megkezdődik.

Remélem, hogy időközben valami megoldás csak kis kialakult, hiszen a Te leveled keltezése óta 7 nap eltelt. Mire ez a levél megérkezik, újabb 7-8 nap. Addigra talán már el is utaztál valahova.

Ugy látom, Aginál mégsem lesznek ikrek, mert akkor ezt most már megállapították volna és istál volna Róla. Tőlük azta sem kaptunk újabb postát, csak azt az egyetlen an lapot, még Rómban.

A munkádról nem irsz, remélem, ez azt jelenti, hogy nincs vele probléma, hanem sikerült nekifogni a cédulahalmaz feldolgozásnak.

Sok sok szeretettel

Mária

Kedves Gyuri!

Mária megint minden lényegest megírt, a bened-
zetések tartalmán kívül, de ezt én sem potalhitom
hogy ennyire hbb oldulás levél kellene. A témakörök úgy is
ismered. Lényeges, hogy itt Bendoróknál sokkal tovább lehet
a reptérbe elmenni, mert az alapvető körítésben az
egyetlen is egyetelműen abra van.

Adj it utóiratokat Agidának és Pivának.

Félsz.

MTA FIL. INT.

Lukács Arch.